

Стенографски дневник

на

4-то заседание

Четвъртък, 4 февруари 1954 г.

(Открито в 15 ч.)

Председателствувал подпредседателят д-р Георги Атанасов

Секретари: Божин Якимов и Вангел Димитров

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.	Стр.
Законопроект за бюджета на Народната република	Министър Кирил Лазаров (заклучи
България за 1954 г. 61	тълно изказване) 67
Говорили: министър Атанас Димитров 61	Димитър Попов (заклучително изказ-
Христо Радевски 63	ване) 67
Мара Пашова 64	Гласуване на законопроекта за бюджета на Народна
Иван Мацолов 65	република България за 1954 г. 67
	Закриване на сесията 69

Председателствувал д-р Георги Атанасов: Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

Както е известно, за днешното заседание ние имаме за днешен ред:

Продължение на разискванията по законопроекта за бюджета на Народна република България за 1954 г.

По ред има думата народният представител министър на леката промишленост д-р. Атанас Димитров.

Министър Атанас Димитров: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Предлаганият проект на единния бюджет на Народна република България за 1954 г. недвусмислено говори за завоюваните постижения на нашата правителствена политика в интерес на трудещите се икономическа политика, за големите възможности, които се разкриват за развитието на нашата страна.

В цифрите на проектобюджета, както в приходната, така и в разходната част, е отразена политиката на Българската комунистическа партия и народното правителство за осигуряване по-нататъшно развитие на тежката промишленост и електрификацията на страната, за осигуряване бърз подем на селското стопанство и особено на животновъдството и техническите култури, за увеличаване количеството, разнообразяване асортимента и подобряване качеството на предметите за народно потребление с оглед максимално задоволяване постоянно растящите потребности на трудещите се.

Предлаганият бюджетпроект гарантира с финансови средства изпълнението на задачите, залегнали в народностопанския план за 1954 г. Той е в духа на проектодирективата на шестия конгрес на Партията за по-нататъшен подем в изграждането на социализма в нашата Родина. Той е в духа на главната задача на втората петилетка — рязко подобряване на материалното и културното благосъстояние на трудещите се.

Нашата Комунистическа партия и народнодемократическата власт всякога са поставяли над всичко интересите на трудещите се. Тяхна първостепенна грижа и най-важна задача винаги са били във възможните максимални размери да се задоволят материалните и културните потребности на трудещите се.

С оглед на това, макар че през първата петилетка основните капиталовложения справедливо бяха насочени към изграждане на нашата тежка промишленост и електрификацията на страната, се вложиха и много средства за строителство, реконструкция и докомплектуване на машинния парк на предприятията на леката и хранителната промишленост.

Бяха построени и пуснати в експлоатация такива крупни предприятия като памукопредачниците «Ернст Телман», «Марица» и «Балкан», с което се ликвидира съществуващото несъответствие между предачниците и тъкачните фабрики и последните сега са напълно задоволени с памучни прежди. Бяха построени и пуснати в експлоатация пектиновият завод консервният комбинат «Гаврил Генов» и много други предприятия.

В резултат на тази правилна партийна и правителствена политика производството на промишлени стоки за народно потребление в края на 1953 г. в сравнение с 1939 г. се увеличи: за памучните тъкани — 3,5 пъти, за вълнените тъкани — над 2 пъти, за копринените тъкани — 4 пъти, за конопено-ленените тъкани повече от 5 пъти, захар — близо 3,5 пъти, растителни масла — 1,5 пъти, зеленчукови консерви — повече от 5,5 пъти, домати по-горе — 18 пъти, сапун — над 2 пъти, глицерин — 8 пъти, захарни изделия — 5 пъти и т. н.

С извършената реконструкция и новите съоръжения се създадоха условия за още по-голямо разширяване на асортимента и подобряване на качеството, за повишаване производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията.

Усвоиха се и се внедриха в производството редица нови артикули, които бяха внасяни отвън или се произвеждаха в ограничено количество, като радиатори, най-различни размери тежки и леки автомобили, мотоциклети и велосипедни гуми, санитарно-фаянсови изделия, филтърни платна и сита, разни видове метални изделия — ветроупорни фенери, секретни брави, автоматични везни, чугунени вани и т. н. Усвои се производството на пектин, кристална глицерин, захарни изделия с биологичен калций и други хранителни продукти.

Постигнатото увеличение на производството на предмети за широко потребление и намаляване на тяхната себестойност дава възможност на правителството да премахва всякакви ограничения в снабдяването на населението с промишлени и продоволствени стоки, да провежда своята политика за систематично снижаване на цените, на непрекъснато увеличаване реалните доходи на трудещите се.

Трябва да кажем обаче, че независимо от сериозния напредък по увеличаване производството на предметите за широко потребление, по разнообразяване на асортимента и подобряване на тяхното качество работата е все още далеч незадоволителна. С още много търсени от населението стоки пазарът не е наситен. Асортиментът и качеството на стоките все още не отговарят на изискванията и вкуса на потребителите и основателни са техните възмущения, когато са принудени да купуват лошокачествена продукция и напълно законни са техните искания решително да се подобри работата. Главно поради нашата все още лоша работа нетърпимо е положението с качеството на някои промишлени изделия — чорапите, обувката, порцелановите домакински съдове и пр.

С оглед на това по плана за 1954 г. в сравнение с 1953 г. се предвижда ново чувствително увеличаване производството на промишлени и продоволствени стоки, главно на тези, които са търсени от населението. Увеличението е: за поплини — 11 пъти, за хасета и сатени — 2,5 пъти, за ръчния вълнен трикотаж — 7 пъти, за пестки — 42,9%, галоши и пиперони — 27,3%, гвоздеи — 23,4%, консервни буркани — 42,9%; плодови консерви — 15,8%, захар — 24,1% захарни изделия — 17,5% и т. н.

Наред с количественото увеличаване производството на предметите за народно потребление, партията и правителството

поставиха като най-главна задача пред леката и хранителната промишленост разширяването на асортимента и подобряване качеството на промишлените и продоволствените стоки като един от много важните елементи за повишаване материалното и културното равнище на трудещите се.

Предвижда се асортиментът на памучните тъкани да се увеличи с нови 80 артикула в 800 разцветки за десенираните и 60 десени за шампираните тъкани, на вълнените тъкани — със 72 нови асортимента — главно за платовете за мъжки балтони и дамски палта, платове с ефектни прежди и др. Пред копирената и ленената промишленост е поставена задачата да бъдат произведени 78 вида нови тъкани, 250 нови десени емпримета, поплини и тафти; хранителната индустрия трябва да пусне на пазара 46 нови вида захарни изделия, 10 нови вида сладкарски изделия, 10 нови вида одеколони, нови видове десертно нишесте и др.

Поставена е задачата да се усвои, внедри и до края на годината да се произведат 300 хиляди чифта обуца на нови размер-машини, да се разшири производството на дамски и детски шушони в повече модели и цветове, да се разшири производството на захарните изделия с биологичен калций, плодови и зеленчукови концентрати, да се усвои и внедри производството на витаминизирани консерви, готови ястия от месо, мляко и риба, диетични детски храни, нови видове сапуни и други тоалетни артикули.

За изпълнението на тези задачи в плана за 1954 г. е предвидено значително капитално строителство в леката и хранителната промишленост. Това на пръв поглед не се вижда в бюджетния проект, в който за Министерството на леката и хранителната промишленост са предвидени 81 093 000 лв., тъй като над 70% от нашите капиталовложения се финансират от амортизационните отчисления. Както е известно, по директивата на шестия конгрес на ВКП е предвидено през втората петилетка капиталовложенията за леката и хранителната промишленост да се увеличат повече от 2,2 пъти. С това ще се увеличи значително производствените мощности и ще се създадат още по-добри производствено-технически условия за разширяване възможностите за производство на промишлени и продоволствени стоки съобразно постоянно растящите материални и културни потребности и покупателна способност на трудещите се в нашата страна.

Налице са и се създават всички възможности. Ние можем и сме длъжни да отговорим на изискванията на трудещите се, да им осигурим повече, по-разнообразни и качествени произведения и продоволствени стоки съобразно техните вкусове и изисквания. В крайна сметка всичко зависи от нас и нашата работа, от работата на работниците, инженерно-техническите кадри и служителите в леката и хранителната промишленост, от тяхната творческа инициатива и мобилизация зависи главно изпълнението на тези народностопански задачи. Това изисква преди всичко да ликвидираме нашите слабости и недостатъци, за които от които министърът на финансите вече спомена и които са дали сериозни отражения за неизпълнението на плана през 1953 г. по отделните негови показатели.

Трябва да се сложи край на вредната и пакостна практика, която имаше място в нашата работа през 1953 г. — да се гони изпълнението на плана въобще, главно в ценово изражение или само в количествено изпълнение; да се ликвидират своеволията и нарушенията на плана по асортимента и качеството, на договорите с търговските организации, които са довели до доведен до залежаване на големи количества недоговорена и некачествена продукция и оттук до замразяване на оборотните средства на предприятията, неизпълнение на финансовия план, разхищения на основни и спомагателни материали и оскъпяване на продукцията.

Наше, на всички работници в леката и хранителната промишленост, първостепенно задължение е да разработим съвременно конкретни организационно-технически мероприятия за усвояване на нови артикули, модели, десени и разцветки по разширяване на асортимента и подобряване качеството на продукцията; да увеличим производството на търсените от населението стоки.

Наред с количественото изпълнение на плана, на плана по асортимент и качество, едно от най-важните условия за повишаване на материалното и културното равнище на трудещите се е да се осигури непрекъснато повишаване производителността на труда. А това изисква от нас да осигурим необходимите производствени и битови условия на работа и живот на трудещите се, да изпълняваме и преизпълняваме плановете, като обрнем особено внимание на качеството на работата, на предвидените в плана курсови школи за квалификация на работниците и инженерно-техническите кадри, да поддържаме в изправност машинния парк и техническите съоръжения, провеждайки ритмично и качествено капиталния и планово-предупредителен ремонт. Трябва да се отбележи, че поради неосигуряване на подобни производствено-технически условия и главно поради неподдържане в изправност машинния парк и проявяването от някои предприятия безгрижие за квалификацията на кадрите през 1953 г. цели обединения и десетки предприятия не достигнаха заплануваната използваемост на машините и допуснаха големи престои поради аварии, незапланувани ре-

монти и други главно субективни причини. Не се достигна в памучната индустрия заплануваната използваемост на памучните вретена с 234 оборота в минута, на тъкачните станове с 2,4%, във вълнената индустрия заплануваният използваем коефициент на камгарните вретена не бе достигнат с 5%, на шрайхгарните вретена с 4,6% и на тъкачните станове с 6,6%. Тези наглед малки проценти означават, че на народното стопанство са дадени в по-малко от заплануваните възможности близо 4 милиона метра памучни тъкани и над 1 милион вълнени тъкани и много тонове прежда. Да не говорим за скритите резерви и вътрешни надпланови възможности, които можем и сме длъжни с помощта на самите работници да разкриваме и използваме докрай.

Поради недостигане планираната използваемост на мощностите, през периода на захародобивната кампания 1953/1954 г. захародобивният завод в гр. Русе ежедневно преработваше средно по 270 тона захарно цвекло, по-малко от заплануваното количество и даде на народното стопанство 5000 тона захар, по-малко от това, което можеше да даде. Ние сме длъжни да подобрим значително работата си в това отношение, да осигурим максимално натоварване и използване на машините и да повдигнем производителността на труда, с което ще се увеличи дневната заплата на работниците и ще намалим до минимум числото на работниците, неизпълняващи трудовите си норми, процентът на които е все още значително голям, особено в текстилната, кожарската и обувната промишленост.

Едно от най-важните условия за увеличаване реалната заплата на работниците и заделяне на необходимите натрупвания за социалистическото развитие на нашата страна е да се осигури непрекъснатото снижаване себестойността на продукцията. Ето защо изпълнението на плана по снижаване себестойността на продукцията е основен показател, който характеризира и качеството на цялостната работа на социалистическите предприятия.

Както е известно, снижаването на себестойността идва главно от повишаване производителността на труда, от най-рационалното и икономично използване на материалите, горивото и електрическата енергия и намаляване административно-управленческите разходи.

Най-важен елемент в себестойността на продукцията на леката и хранителната промишленост са основните и спомагателните материали. Те представляват средно 76,19% за памучната индустрия, 76,46% за вълнената индустрия, 80,4% за каучуковия отрасъл, 79,1% за обувния отрасъл, 74,13% за захарната индустрия — или средно 75,12% за Министерството на леката и хранителната промишленост.

Тези данни характеризират изключителната важност на нашата работа за най-икономичното използване на материалите, въпрос, който трябва да стои винаги в центъра на нашето внимание. През 1953 г. много наши предприятия допуснаха прекомерен разход на редица основни и спомагателни материали и фактически вместо да намалят, увеличиха себестойността на продукцията. Това налага рязко да се подобри работата в предприятията за най-икономично разходване на материалите. Да поставим в порядък складовото стопанство и да се търси своевременно отговорност за всяко разхищение на материали и суровини. Да се поощрява и премира икономичното използване на материалите и реализирането на икономии.

Много често и не малко другари, с които сме обсъждали въпросите, свързани с изпълнението на задачите по разнообразяването на асортиментите и подобряване качеството на продукцията, са поставяли като предварително условие да се увеличат разходните норми за основни и спомагателни материали, да се увеличи трудът за единична продукция, да се увеличат управленческите и други допълнителни разходи. В редица предприятия са налице такива разбирания и се проявяват подобни тенденции. Тези разбирания са неправилни и ние трябва решително да ги осъдим и отбием. Разнообразяването на асортимента и подобряването на качеството ние сме длъжни да извършим при едновременно снижаване себестойността на продукцията. Това е изпитаният път, проверен в строителството на социализма в Съветския съюз, недвусмислено доказан и от нашата досегашна работа.

Ето защо считам, че министърът на финансите с основание загатва за някои факти, отнасящи се до наши предприятия, неизпълнили плана по снижаване на себестойността и допуснали преразход на материали, което е било основна причина за неизпълнение на техните задължения към бюджета. Казвам загатна, защото той би могъл и по моему беше длъжен малко повече и в по-големи подробности да се спие на съществувалите неблагоприятни в работата на министерствата в това отношение. Трябваше по-крепко да натисне мазола и да наруши спокойствието на министрите, оглавяващи стопанските министерства, при слушането на неговата реч по бюджета. Въпросът за пълната мобилизация на вътрешните стопански източници за социалистически натрупвания, за суров режим на икономии е от изключителна важност за реализиране приходната част на бюджета и той заслужава да се постави от министъра на финансите в по-остра форма.

По своя характер предприятията на леката и хранителната промишленост са важни източници за реализиране приходната част на държавния бюджет, за осигуряване социалистическите

натрупвания. Това изисква от нас въпросът за финансовия план да се постави като най-сериозна задача и да се осигури неговото безусловно изпълнение от всички предприятия. А това повелява да се осигури преди всичко производството на висококачествена, търсена от населението продукция, да се ликвидират преразходите на основни и спомагателни мероприятия, бракът, безотпадеността и да се намалят административно-управленческите разходи.

За изпълнение на финансовия план внедряването на стопанския разчет във всички предприятия и неговото разширяване по цехове е важна и съществена предпоставка за правилната организация и ръководство на социалистическата промишленост за снижаване себестойността на продукцията. В това отношение се налага да вземем изключително сериозни мерки, да окажем максимална помощ на предприятията.

Биха могли да се приведат много примери, които говорят, че независимо от общото подобряване на работата по изпълнението на финансовия план по отделните негови показатели все още много предприятия, а често и цели объединения не изпълняват плана по печалбата, преразходват материали и вместо да намаляват, увеличават себестойността на продукцията.

По отчетни данни към 30 ноември 1953 г. Министерството на леката промишленост не е изпълнило задълженията си към бюджета в размер на 64 638 000 лв. главно поради неизпълнение на производствения план, преразход на материали и труд, загуби от брак, неспазване съотношението в качествата и залежаване на свръхнормативна и лошокачествена продукция.

Тези и много други факти говорят, че все още въпросите за социалистическите натрупвания за вноските в бюджета не са стояли и не стоят с необходимата сериозност пред стопанските министерства, объединенията и особено пред предприятията.

Бюджетът, който обсъждаме, законът, с който Народното събрание ще го приеме, и народностопанският план за 1954 г. ни задължават всеотдайно да изучим икономиката на нашите предприятия, да подобрим и издигнем на по-високо ниво работата по тяхното ръководство. А да издигнем нашата стопанска и организационна работа на по-високо ниво това означава преди всичко да ускорим постиженията и рязко да отстраним проявите през 1953 г. недостатъци. Това е първото условие, нашите предприятия да изпълнят своите задължения към бюджета за 1954 г.

Другади и другарки народни представители! Съдбата на план е преди всичко в ръцете на работническите колективи. От тях и тяхната работа в най-голяма степен зависи неговото изпълнение. В нашата народнодемократическа държава е поставена над всичко грижата на човека — за максималното задоволяване на неговите материални и културни нужди. Изпълнението на тази партийна и правителствена политика, съмнат план за 1954 г. изискват от нас да обрнем най-сериозно внимание на всички въпроси, свързани с материалните и културно-битовите нужди на работниците. Въпросите по разнообразяването и повишаването на хлябната, за създаване на културна обстановка в заведенята за обществено хранене при полетничията трябва да бъдат поставени наравно с организационно-техническите мероприятия по изпълнението на производствените задачи.

Много и от най-различно естество са нашите неблагоприятия и в това отношение, дължащи се главно на проявено бездушие, бюрократични прийоми на работа и безотговорност. Това изисква основно да се прогледат работата на столовете и заведенята за обществено хранене, да се подобри особено тяхното снабдяване с продукти, което налага Министерството на вътрешната търговия ретелително да подобри своята работа. Систематически да се отчита и най-сериозно да се контролира работата на обслужващия ги персонал чрез привличането в този контрол на самите работници. Работническите общности и ведомствените жилища трябва да бъдат превърнати в образцови, задоволяващи всички битови и културни нужди на живущите в тях. Това са нашите първостепенни задачи. Тези задачи ние трябва безусловно да решим през настоящата година.

В бюджета за 1954 г. са предвидени огромни суми за финансиране на социалните и културните мероприятия. За работниците от леката и хранителната промишленост за 1954 г. в сравнение с 1953 г. са предвидени три пъти повече средства за културно-битово и жилищно строителство. Тези факти сами по себе си говорят за грижите на партията и правителството за трудещите се, които заедно със социалистическото строителство енергично се увеличават и ще се увеличават. Не може да има никакво съмнение, че трудещите се в отговор на тези грижи, както досега, така и през 1954 г. ще се включат активно в социалистическото съперничество и под ръководството на своята полна Коммунистическа партия и изучавайки и внедрявайки изпитания съветски опит и опита на изпитите първоначално ще разширят и мобилизират допълнителни резерви за увеличаване обема на производството и подобряване качеството на продукцията, ще осигурят изпълнението на плана по всичките му показатели, така както повеляват държавните и общонародните интереси.

В Закона за бюджета на Народна република България за 1954 г. българският народ ще види отразен новия мощен по-

дем на нашата социалистическа икономика, грижите на партията и правителството за повишаване на тяхното материално и културно равнище и ще се заеме с цялата си енергия и душа за неговото претворяване в живота. (Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител д-р Христо Радевски.

Христо Радевски: (От трибуната) Другари и другарки народни представители! Всички ние завчера с голямо внимание изслушахме доклада на д-р Кирил Лазаров за бюджета на нашата Народна република през 1954 г. Нас ни възбуждаха цифровите данни, с които той рисуваше картината на нашия утрешен ден. Защото тази картина е наистина възбуждаща. Зад мрежата от сухи цифри се вижда величественят силует на нашия общ социалистически дом, който става все по-мощен, все по-богат, все по-уреден и красив.

Тези сухи цифри, които тук така систематизирано и делово ни бяха докладвани, отразяват сложната и героична симфония на новия живот, който нашият народ изпълни под мъдрото ръководство на Коммунистическата партия създава.

Не е нужна много развита фантазия, за да се видят зад тези цифри живящите комини на нашата млада индустрия, облагоденените от техниката църфтияци кооперативни полета, изцяло подредените и пълни с купувачи магазини и книжниците от висок творчески ентусиазъм учебни заведения, театрални, концертни и изложбени зали.

Когато изучаваме историята на народите, ние винаги се прекланяме пред онзи народ, който е създал висока култура. Културата на един народ — това е неговото лице пред историята, това е неговата сила и устойчивост, това е неговото безсмъртие. Може даден народ временно да бъде победен военно, но културата с ици не се завладява. Побеждава в края на краищата оня, който има по-висока култура.

Историята — тази мъдра учителка — не един път ни е показвала, че когато представителите на даден политически режим почнат да преследват науката, да цензурират мисълта, да сковават вдъхновението и да горят книгите — те са осъдени от развитието на живота на неминуема и позорна смърт. Хитлеристите не се поучиха от съдбата на Нерона и инквизицията, американските империалисти много скоро забравиха поучителната участ на своите кафяви предшественици.

Повечето от нас тука са на такава възраст, че помнят мрачното опустошение на културата у нас преди десет години. И, разбира се, че победи културата на българския народ, а не нейните опустошители. Сега това не се нуждае от доказателства.

Нашата Коммунистическа партия още от самото си съществуване издига високо знамето на прогресивната българска национална култура. През най-тежките времена на политически задух и културно варварство тя дигаше и намираще начин да напраща по правилния път културата на народа. Но тогава тя нямаше възможност да създаде нужните материални и морални условия за пълното разцъфтяване на тази култура. Едва след победата на 9 септември 1944 г., когато стана управляваща партия, тя турни основите за пълното и неограничено развитие на нашата национална по форма и вече социалистическа по съдържание култура, т. е. култура в пълния смисъл на думата народна.

Нашата литература, нашият театър, нашата кинематография, музика и изобразителни изкуства днес са в такъв разцвет, какъвто тяхната история не познава. И ако ние говорим за изоставането ни от живота на строящия социализъм народ, това значи, че стопанският и политическият живот крачи, както се изрази д-р. Вълко Червенков, с кралимарковски крачки и че литературата и изкуството още не успяват да ги догонят. Но то съвсем не означава, че те, нашата нова литература и изкуство, не се развиват така бързо и така правилно, както никогата не са се развивали. Развиват се мощно те, защото им се гарантира пълна политическа и творческа свобода и защото държавата им осигурява здрава материална почва.

Тази грижа на нашата държава за развитието на националната ни култура е отразена в предложението тук за одобрение проектобюджет. Той предлага нови материални възможности, още по-благоприятни условия за развитието на духовния ни живот. Предвиждат се нови увеличения за подпомагане на творческите организации и всички институти и учреждения, които имат пряко задължение да подпомагат развитието на литературата и изкуството.

От цифрите, които изтъкват доклада на д-р. министър на финансите, се вижда, че за литературата и изкуството има увеличение с повече от 10% в сравнение с миналата година. А ние знаем през миналата и предшестващите я години какви огромни за нашите възможности сметства даде държавата за развитието на културата у нас. Достатъчно е да споменем театъра, операта и особено кинематографията, които направиха рязък завои в развитието си и чието развитие без материална подкрепа е немислимо. Нашата кинематография например преди 9 септември беше чисто любителско занятие, което частно

се подвизаваха ентусиазирани любители и търгашки. Днес ние имаме наша национална кинематография, която вече даде прекрасни за нашите условия филми. Ако не беше бащинската загриженост на партията и щедрата материална помощ на държавата, ние нямаше и досега да имаме кинематография, защото това изкуство иска богати материални условия. Тази година средствата за кинематографията са увеличени, а това ще рече, че се дава възможност за още по-хубави филми.

Както е известно, театърът и операта са дефицитни предприятия. Въпреки това обаче нашата държава отпуска огромни средства за поддържането и развитието им и резултатите са налице: нашият театър и операта, активно подпомогнати от съветските режисьори, печелят безспорен успех в овладяването на метода на социалистическия реализъм.

А в миналото има и такъв позорен факт: един депутат беше предложил Народната опера да се даде за експлоатация на частно лице, понеже била дефицитна за държавата!

Нужно ли е да се споменава тук за музейното дело, което е огледало на творческото и революционно минало на народа, което е школа за патриотичното възпитание? Значителни средства дава държавата и за този сектор от нашата култура.

Можем ли да не споменем тук за многочислените наши самодейни колективи, които освежават с песни, танци и театрални спектакли нашето всекидневие, които са незаменима пропагандна сила и в които се проявяват народните таланти? До 9 септември подобно явление у нас не съществуваше или доволното съществуваше, то беше преследвано, защото като всяка народна проява то не отговаряше на антинародната политика на буржоазията. Днес нашата държава харчи големи средства за това движение, но трябва да се пожелее местните народни съвети да отделят повече от своите бюджети за него.

Другари и другарки народни представители! Грижете, които партията и правителството полагат за нашата литература и изкуство, не се състоят само в паричните средства за поддържане на нашите културни институти и организации, за разни творчески помощи, премии и други — средства, които тази година са увеличени.

По-голямо значение за растежа на нашата литература и изкуство имат мерките, които се вземат за материалното подобряване и културното издигане на народа, мерки, за осъществяването на които тази година се отпуска най-много средства.

Излишно е да се доказва, че материалното благосъстояние и културното издигане на народа ще се отрази пряко върху разволя на литературата и изкуството. Повече книги ще се купуват, повече посещения на театрите, концертите, изложбите и киното ще има. И което е по-важно — повишеният вкус на културно издигнатата публика ще изисква по-високо качество, по-вълнуващи произведения от творците на нашата култура.

Ето към тази масова консумация и това повишаване на качеството — което ще рече разцвет на нашата литература и изкуство — води предложеният Републикански бюджетопроект по всички негови разклонения. И ние не можем да не видим как утре една част от тези цифри ще се превърне в прекрасни книги, филми, спектакли, изложби и концерти.

Затова този бюджет може да се нарече не само бюджет на грижата за човека, бюджет на мира и дружбата между народите, но и бюджет на нашата национална култура.

Аз няма да сфалшивя, ако кажа, че писателите, художниците, артистите, музикантите и всички културни дейци чувствуват и разбират много добре грижите на партията и правителството за нашата култура. За тях е ясно, че нашата партия, дето се казва, едва от вчера има възможност да подпомага както трябва разволя на нашата култура. И с предлагания бюджет не всичко се урежда. Ние още много желаем, но за нас е ясно, че социализмът не може с един замах да се построи. И слънцето изграва постепенно, и пролетта постепенно настъпва. За сега това, което в бюджета се дава пряко и косвено за нашата национална култура, е мощен тласък в нейното развитие.

Ето защо аз ще гласувам за утвърждаването на този бюджет. (Ръкопляскания).

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народната представителка др. Мара Пашова.

Мара Пашова: (От трибуната) Другари и другарки! Под ръководството на Българската комунистическа партия и грижите на народното правителство с братската помощ на великия Съветски съюз нашият народ изгражда своя щастлив живот. Първият петгодишен план бе изпълнен предсрочно с една година. Изградени са вече здравите гранитни основи на социализма. 1953 г. бе първата година от втората наша петилетка, през която ще се изгражда и величествената сграда на социализма.

Представеният за разглеждане и утвърждаване от министъра на финансите пректорбюджет най-ярко отразява грижите на народната власт за по-нататъшното развитие на народното стопанство и особено на селското стопанство. Предвидените в бюджета за 1954 г. средства за развитието на селското стопанство са 54,8% повече от отпуснатите през 1953 г. Това не

може да не радва трудещите се в селското стопанство, да не разгаря техния творчески ентусиазъм и да не ги въодушевява за нови победи, за все по-големи постижения!

При тези непрестанни и все по-възрастващи грижи на партията и правителството трудовите кооперативни земеделски стопанства, машинотракторните станции и държавните земеделски стопанства все повече и повече укрепват. Социалистическото стопанство в село расте и се разширява от година на година. В стопанските дворове на ТКЗС, ДЗС и МТС ежесечно израстват все повече и повече нови масивни красиви сгради. Обликът на нашето старо село се преобразява. На мястото на старите, схлупени къщурки израстват нови, светли, хубави домове на кооператорите. Животът от ден на ден става все по-радостен и щастлив.

Коренно се измени видът на нашето селско стопанство. Социалистическите форми бързо се разшириха и все повече укрепват. Бедните и средните селяни от нашия окръг, убеждавайки се по собствен път в преимуществото на кооперативното обработване на земята, масово навлязоха в ТКЗС. Сега в Бургаски окръг 53,2% от домакинствата членуват в трудово-кооперативните земеделски стопанства, а 52% от обработваемата земя е кооперирана.

Кооперирането на дребните и средните земеделски стопанства създаде условия за механизизирането на селскостопанските работи. Само в продължение на няколко години в нашия окръг израснаха 11 машинотракторни станции, гордостта на нашето селско стопанство. По хлебобродните поля на нашия окръг пеят мощните съветски машини. През 1953 г. с машините на машинотракторната станция е извършена 64% от предсеитбената оран в окръга, 93% от пролетната сеитба, 44% от жетвата и 83% от вършитбата.

Колко бързо се механизира нашето селско стопанство може да се види от следното сравнение. В 1951 г. жетвата бе механизирана само 5%, а сега 44%, пролетната сеитба бе механизирана 10%, а сега 93%. Тия данни най-добре показват с какъв бърз темп се увеличава механизацията на основните селскостопански работи. Най-тежките селскостопански работи, на които са сеитбата, окопаването, прибирането на реколтата и др. които най-много ни затрудняват, постепенно се механизират. Това извънредно много облекчава труда на кооператорите от трудово-земеделските кооперативни стопанства и работниците от държавните земеделски стопанства.

В нашите кооперативни стопанства се създадоха детски домове, детски ясли, където за децата на кооператорите се грижат квалифицирани възпитателки. Трудът на жената в кооперативните стопанства е доста облекчен. Тя спокойно работи на полето, защото знае, че грижите за нейните деца в училището и детските градини са топли, бащински.

Разбира се, другари, това може да стане само в онези страни, където народът сега решава своите съдбини, където ръководят комунистическите партии, които нямат други интереси освен интересите на народа.

Организацията и заплащането на труда в нашите кооперативни стопанства от ден на ден все повече се подобрява, което дава своите плодотворни резултати. Много са редки случаите, където да е нарушено 138-мо постановление на Министерския съвет и Централния комитет на Българската комунистическа партия за организацията и заплащането на труда в трудово-кооперативните земеделски стопанства. Ние добре разбираме, че най-важното условие за укрепване на трудово-кооперативните земеделски стопанства е спазването на примерния устав и 138-о постановление и затова непрестанно се борим за отстраняване на всички допускани нарушения.

Решително се подобрява и финансовата дисциплина в трудово-кооперативните земеделски стопанства.

Все по-широко се прилагат в нашите кооперативни стопанства новите прогресивни агротехнически и зоотехнически мероприятия. Кооператорите и кооператорките от нашия окръг на дело се убедили в големите резултати, получени от правилното прилагане на постиженията на Мичуринската агробиологична наука и опита на тървенците в селското стопанство.

Премахването на капиталистическата система у нас и изграждането на кооперативния строй на село създаде условия за разгръщане творческите инициативи на трудещите се в трудово-кооперативните земеделски стопанства и държавните земеделски стопанства. В нашия окръг израснаха и се славят с високи постижения в растениевъдството и животновъдството десетки и стотици кооператори и работници от държавните земеделски стопанства. Свинезъдът Димитър Бинев Станчев от трудово-кооперативното земеделско стопанство в с. Пирне, Айтоско, получи през 1952 г. от шест свине майки по 28 прасенца, а от 11 свине майки — средно по 20 прасенца. За тези му големи постижения правителството го удостои с най-високото звание у нас «Герой на социалистическия труд». Сега Димитър Бинев работи с още по-голям ентусиазъм и упоритост за постигане на още по-големи постижения. Др. Пею Тодоров, полевъден бригадир от ТКЗС в с. Долно Езеро, Бургаско, получи от 31 декара по 538 кг пшеница на декар, а бригадирната Иванка Омарчевска от ТКЗС в Българово,

Айтоско, получи от 100 декара по 406 кг пшеница. Краварите от държавното земеделско стопанство в Бургас през 1952 г. получиха от 65 крави средно по 3622 литра мляко на фуражна крава. През 1953 г. те обещаха пред др. Черванков да получат от 80 крави по 4000 литра мляко с 3,18% масленост. Нашите кравари с чест изпълниха даденото обещание и получиха по 4003 литра мляко с масленост 3,86%. Групата на Борис Николов от същото стопанство получи от 8 крави по 4922 литра.

Трудовото кооперативно земеделско стопанство в с. Грозден, Поляновградско, получи от 2200 декара по 1170 кг грозде от декар, а звеноводката Тотка Калиманова от същото стопанство получи от 20 декара по 2821 кг и от 4 декара по 3400 кг грозде. За високите постижения през 1953 г. само от ТКЗС в Грозден са представени за награждаване от правителството над 60 кооператори.

Нашето народно правителство високо цени големите постижения на трудещите се в селското стопанство, огражда ги с бащински грижи и внимание. За техните производствени постижения ги удостоява със званието «Герой на социалистическия труд» и награждава с ордени на Народна република България. В нашия окръг са удостоени със званието «Герой на социалистическия труд» двама души, с орден «Георги Димитров» 15 души, с «Народен орден на труда», степен златен, 22 души и с други ордени и медали 229 кооператори и кооператорки и работници от ДЗС и МТС.

Непрестанни са грижите на партията и правителството за организационното, стопанското и финансовото укрепване на трудовите кооперативни земеделски стопанства.

Нов израз на бащинските грижи и внимание на нашата народна власт към кооперативните стопанства е 576-а постановление на правителството за по-нататъшното финансово и стопанско укрепване на трудовите кооперативни земеделски стопанства, новото постановление за задължителните държавни доставки от животински произход, постановлението за зърнодоставките, с които се правят големи финансови и стопански облекчения на трудовите кооперативни земеделски стопанства.

Съгласно 567-а постановление на кооперативните стопанства в нашия окръг се остават само за 1954 г. 376 000 лв. задължителни и 388 000 лв. доброволни застраховки, 1 384 000 лв. данък върху общия доход от рента и задължителната продукция за фондовете, 18 531 000 лв. от паричната реформа, с което значително се подсилва фондовете на трудово-кооперативните земеделски стопанства.

Само на трудово-кооперативните земеделски стопанства в Поляновградска околия с това постановление са опростени 969 000 лв. парично задължение към МТС и към 150 тона зърнени храни. На ТКЗС в Поляновград е опростено 170 000 лв. парично задължение и 32 тона зърнени храни. Трудовото кооперативно земеделско стопанство в Новоселци, Бургаско, чийто председател от две години съм аз, получи облекчение от паричната реформа 159 409 лв. и други 14 000 лв. към машинотракторната станция.

С новото постановление за задължителните държавни доставки от животински произход кооперативните стопанства в окръга получават намаление на доставките за краве мляко със 779 000 л. В пограничната Грудовска околия намалението възлиза на 384 000 л., в Бургаска селска на 177 000 л. Тези облекчения, които правителството дава, са израз на правилната политика за по-нататъшното организационно, финансово и стопанско укрепване на трудовите кооперативни земеделски стопанства. Тези облекчения съставляват неопценима помощ в пари и продукти за трудещите се селяни.

Големи са грижите на народното правителство и за подготовката на кадри в селското стопанство. За обучението на кадрите в различните курсове в окръга през 1953 г. правителството ни отпусна над 100 000 лв.

Другари и другарки! С новия бюджет за 1954 г. се дава нов мощен тласък на развитието на нашето селско стопанство. Постановлението на Централният комитет на Българската комунистическа партия за по-нататъшния, подем на селското стопанство се превръща в живо дело.

Механизацията на селскостопанските работи през 1954 г. в нашия окръг ще бъде значително увеличена. Машините в окръга ще се увеличат с 93 трактора, 8 комбайна, 16 сенокосачки, 170 култиватори, 520 стабилни брани и много други машини от първа необходимост.

Капиталовложенията в машинотракторните станции и държавните земеделски стопанства през 1954 г. ще надхвърлят сумата 10 000 000 лв. и в сравнение с 1953 г. се увеличават повече от двойно.

В трудово-кооперативните земеделски стопанства ще бъдат изградени с помощта на държавата над 240 нови стопански сгради — конюшни, обори, краварници, свинарници, птичарници, телчарници и др. Предвиждат се средства за нови 28 мелниоративни обекти.

Всичко това ще доведе до увеличаване добивите от земеделските култури, увеличаване броя и повишаване продуктивността от селскостопанските животни, а оттам и до увеличаване на паричните и натуралните доходи на кооператорите и работ-

ниците в държавните земеделски стопанства, до повишаване на материалния и културния уровень на трудещите се на село.

Кооператорите и кооператорките от Бургаски окръг твърдо са убедени в правата политика на партията и правителството, която политика осигурява по-нататъшния подем на селското стопанство и ще направи по-заможен и щастлив нашия живот.

Жените-кооператорки от Бургаски окръг, насърчени от грижите на партията и правителството за все по-широкото внедряване на механизацията и агротехниката в селското стопанство, които носят високи добиви и облакчават труда, особено на кооператорките, обещава през 1954 г. да се включат в още по-упорита борба за високи добиви в полевъдството и висока продуктивност в животновъдството и за по-скорошното изграждане на социализма в нашата страна.

Другари и другарки! Аз ще гласувам за предложението от правителството бюджет, защото той осигурява по-нататъшното развитие на дялото наше народно стопанство, създава нов мощен подем за развитието на селското стопанство и е широка крачка за рязкото повишаване на материалния и културния благосъстояние на трудещите се. (Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата на родният представител Иван Манолов.

Иван Манолов: (От трибуната) Другари и другарки народни представители! Бюджетите на мирно творчество и огромно строителство, които Народното събрание гласува всяка година, тласнаха нашата наука за кратък период далеч напред. Народната власт не само разкри неограничени възможности за развитието на селскостопанската наука, но създаде и необходимите предпоставки за нейното внедряване в производството. С изграждането на едри, механизирани ТКЗС, ДЗС и МТС стана възможно разгръщането на творческите инициативи на народа. Появи се у нас високодобивното патриотично движение, използват се нашироко науката и техниката за увеличаване на производството.

С всяка измината година броят на труженниците от ТКЗС и ДЗС, които се борят за получаване на високи реколти от полевъдството и висока продуктивност от животновъдството, непрекъснато расте. Високодобивното движение обхваща все по-широки кръгове от трудещите се селяни. С помощта на партията и правителството то се превръща в мощно народно движение за възпитанието им в социалистически дух, за изграждане на нови, образовани хора от недрата на народа, способни да усвоят и внедрят научните постижения в своята работа.

Непрекъснато растат добивите от високодобивните участъци в ТКЗС и ДЗС, а майсторите в нашето селскостопанско производство излизат всяка година с нови рекордни добиви от културите. Така например, докато до 1952 г. рекордният добив на пшеница у нас бе 572 кг от декар, през 1953 г. в ТКЗС в с. Градина, Първомайско, са получени по 615 кг зърно, а в ТКЗС в гр. Пазарджик — по 619 кг зърно от декар.

Докато до 1952 г. рекордният добив на памук у нас бе 315 кг на декар, през 1953 г. са получени в ТКЗС в с. Капитан Андреево, Свиленградско, по 450 кг суров памук от декар, а в ТКЗС в с. Михнево, Петричко, по 405 кг.

С всяка измината година високодобивното движение у нас се разгръща върху все по-големи площи от територията на ТКЗС. Докато преди няколко години рекордни добиви се получават върху малки площи от по няколко декара, през 1953 г. такива невероятни за едноличното стопанство добиви бяха получени на значителни площи, върху цялата посевна площ на отделни ТКЗС, околии и дори окръзи.

Така например ТКЗС в с. Виница, Първомайско, през 1953 г. получи по 550 кг пшеница върху площ от 100 декара, ТКЗС в с. Малък дол, Чирпанско, набра по 168 кг памук от посевната си площ, ТКЗС в с. Славовци, Софийско, извади по 4950 кг захарно цвекло от 68 декара. Могат да се дадат още много подобни примери и за другите култури.

Увеличава се и продуктивността в животновъдството. В ТКЗС в с. Събраново, Новоагорско, са получени по 4989 литра мляко от 9 крави, а в районния институт по животновъдство край гр. Стара Загора от няколко години се надояват по 7000 литра от краве-рекордистка.

В ТКЗС в с. Пирне, Айтоско, от 9 свине-майки, прикрупени към героя на социалистическия труд Димитър Бивев, са получени по 25 прасета, от 3 свине — по 28, а от една — 34 прасета.

Изтъкнатите данни говорят, че с всяка измината година расте културата на нашето земеделие, все по-нашироко се използва науката в растениевъдството и животновъдството, че нашето селско стопанство върви смело към получаване на високи добиви от всички обработваеми площи.

Успехите в нашето селско стопанство са резултат от грижите на партията и правителството, от всеотдайната съветска подкрепа, от усилията на труженниците в село, от все по-широкото внедряване на съветския опит и селскостопанската наука при отглеждането на културите и домашните животни.

Постоянни и вестранни са грижите на народната власт към агрономическата наука у нас.

(Значително се увеличи броят на растениевъдните, животно-въдните и ветеринарно-медицинските научно-изследователски учреждения към Министерството на земеделието. Вместо 54 научно-изследователски институти, станции и полета с 245 души научни сътрудници през 1944 г., в края на 1953 г. върху територията на нашата Република работят 73 селскостопански научно-изследователски учреждения с 504 научни сътрудници.)

Увеличи се, в съответствие с нашето ново механизирано земеделие, обработваемата площ на научно-изследователските институти към Министерството на земеделието почти три пъти в сравнение с 1944 г.

Откриха се нови институти за подобряване на зърненото производство, овоцарство, за внедряване на треволупната система в земеделието, за механизацията на селското стопанство и за подобряване на животновъдството.

Бяха реорганизирани редица научно-изследователски учреждения с оглед да се разшири научната работа по подобряването на тютюна, памука и други ценни култури.

Расте техническата база в нашите селскостопански научни учреждения. Те се снабдяват с мощни съветски трактори и комбайни, с наши приказни машини, с всичко необходимо за провеждане на научно-изследователската работа и подпомагане на ТКЗС и ДЗС. По бюджета за 1954 г. се предвиждат за капиталовложения повече от 4 500 000 лв., докато през 1944 г. фашистката власт е дала всичко 140 000 лв. Назавното от др. Вълко Червенков на 8 септември 1953 г.: «Нужно е повече средства да се вложат за развитието на селското стопанство, за неговата механизация, главно за нови трактори, комбайни, специални (особено оюпни) машини...» се вече осъществява с бюджета за 1954 г.

Непрекъснато се подобряват битовите условия на трудещите се в селскостопанските научно-изследователски учреждения. Ежегодно се увеличават средствата за капитално строителство. От изразходвани 600 000 лв. за строителство през 1946 г. те нарастват на 3 200 000 лв. през 1953 г. За 1954 г. са предвидени 6 179 000 лв. За строителство през 1944 г. фашистката власт е дала само 400 000 лв. Докато до 9 септември 1944 г. бяха направени съвсем малко жилищни постройки, за кратък период време народната власт изгради хигиенични жилища и солидни стопански постройки в почти всички институти и станции на страната.

Осъществява се на практика политиката на партията и правителството за подобряване битовите условия на трудещите се. Презръща се в живо дело казаното в речта на др. Вълко Червенков от 18 декември 1953 г.: «През втората петилетка се предвижда да бъдат построени жилища четири пъти повече, отколкото бяха построени през първата петилетка.» С бюджета за 1954 г. се отпускат два пъти повече средства за капитално строителство в селскостопанските научно-изследователски учреждения, отколкото през 1953 г.

Освен това проектобюджетът, който се предлага за гласуване от Народното събрание, предвижда значителни средства за покриване на текущите разходи на научно-изследователските учреждения към Министерството на земеделието, за изпълнение на научно-изследователските им и производствени планове. Тия средства се увеличават ежегодно. Така например, ако бюджетът на отдела за научно-изследователско дело при Министерството на земеделието през 1951 г. възлизаше на кръгло 26 000 000 лв., отпуснатите през 1952 г. средства нарастват на 21 000 000 лв., през 1953 г. — на 37 000 000 лв. По бюджета за 1954 г. се предвиждат над 62 000 000 лв.

Отношението на фашистката власт към нашата агрономическа наука може ясно да се види, ако се отбележи, че бюджетът на научно-изследователските учреждения към Министерството на земеделието през 1944 г. е възлизал само на 6 300 000 лв. Народната власт дава с бюджета за 1954 г. десет пъти повече средства за селскостопанската наука, отколкото фашистките правителства, което още веднаж потвърждава големите грижи на партията и правителството за по-нататъшния подем на селското стопанство.

Анализът за кредитите за селскостопанските научно-изследователски учреждения, които се дават по бюджета за 1954 г., показва, че по-голямата част от средствата над 70%, са в параграфите, обезпечавщи разширяването на материално-техническата база в институти, използването на минерални торове и подобряването на животновъдството.

Предвидените през 1954 г. средства за закупуване на минерални торове за подобряване на животновъдството и материално-техническото оборудване на научно-изследователските учреждения към Министерството на земеделието са с 38% повече, отколкото през 1953 г. Това ще доведе до още по-голямо увеличаване на производството, до произвеждане на повече елитни семена, до бързо решаване на научно-изследователските задачи.

С това обаче не се изчерпват грижите на партията и правителството за развитието на нашата агрономическа наука.

Научните работници в селското стопанство, агрономите и производствениците имат възможност да следят редовно съвет-

ския опит посредством обилната съветска литература, която се внася у нас. За научните работници съветската литература е абсолютно необходимо светило за изработване на точна, сигурна и бърза методика за решаване на научно-изследователските задачи, за отърсване от всякакви остатъци от буржоазната лъженаука.]

Нашата страна се посещава ежегодно от видни съветски учени, които при нашите конкретни условия предават своя опит и знания за подобряване на работата в научно-изследователските учреждения и производството.

Освен това почти ежегодно наши научни работници, агрономи и производственици посещават съветската страна и пренасят у нас огромните постижения на съветското социалистическо селско стопанство.

Големи са също така и грижите на партията за правилното идеологическо изграждане на научно-изследователските кадри, като най-важно условие за ускорена и резултатна научно-изследователска работа.

Научно-изследователските учреждения в системата на Министерството на земеделието полагат големи усилия, за да се отплатят на всестранните грижи на партията и народната власт.

Научните колективи в Добруджанския селскостопански институт «В. Червенков», в районния институт по агротехника в Кнежа, в станцията по памук в Садово, в Института по памук в Чирпан, в Института «Марица» в Пловдив и др. въвеждаха треволупни сеитбообръщения върху цялата си обработваема площ. Изясниха се някои основни въпроси на тревосеенето у нас.

Въвеждането на правилно сеитбообръщение, торенето и механизацията на производството доведе до непрекъснато увеличаване на средните добиви от културите. Днес нашите научно-изследователски институти към Министерството на земеделието дават далече по-висока продукция, отколкото преди 9 септември 1944 г.

Така, докато средният добив от пшеница през последните няколко години от фашистката власт в Института по памук в гр. Чирпан е 195 кг от декар, същият добив през последните няколко години е 255 кг. За ечемика тези добиви са 306 кг срещу 227 кг, за царевича 226 срещу 170, за фия 97 срещу 46, за памук 71 срещу 52 кг.

Същото може да се каже и за другите научно-изследователски учреждения. В комплексната станция в Садово, Асеновградско, сега се получават с по 50 кг повече пшеница, с 100 кг повече ечемик, с 30 кг повече слънчоглед на декар, отколкото преди 9 септември 1944 г.

Значителна част от това производство са висококачествени елитни семена, които научно-изследователските учреждения в системата на Министерството на земеделието ежегодно предават на нашето селско стопанство.

Научните работници от Министерството на земеделието подобриха значително методиката на научно-изследователската си работа. Изоставена е бесплодната буржоазна наука, която сковава творческите инициативи, не дава простор на смелото експериментиране и новаторството.

Ползотворна в това отношение се оказва все по-засилващата се връзка между институти в Садово, Чирпан, Пляновград и Генерал Тошево — от една страна, и Висния селскостопански институт «Васил Коларов» в гр. Пловдив — от друга. Помощ им оказва ректорът на института проф. Павел Попов, който проявява интерес към дейността на въпросните научни учреждения и ги периодически посещава.

Едва ли има сектор от научния фронт у нас, в който така нашироко да се ползува опитът на съветските учени в решаването на научните въпроси, както това е в областта на селскостопанското научно-изследователско дело.

Ето какво казва съветският проф. Глушченко: «На първо място почти във всички институти, които видях, хората са твърде добре запознати с най-последните работи на съветските агробиолози, много внимателно ги следят, изучават ги, правят съответните експерименти и развиват по-нататък агробиологичната наука. Това е първото, което изведнаж се хвърля в очи при посещението и при оформяване на изводите от посещението на тези институти.»

Бързото методично преустройство на научните работници след 9 септември 1944 г. върху съветската агробиологична наука даде положителни резултати. За 10 години народна власт нашите растениевъдни, животновъдни и ветеринарно-медицински научно-изследователски учреждения в системата на Министерството на земеделието отбелязаха далеч по-големи постижения, дадоха три пъти повече нови сортове културни растения, отколкото преди 9 септември, за приблизително два пъти по-малък период от време.

Създадени са нови, високодобивни, подходящи за висока агротехника сортове зимни, меки пшеници, като № 301, юбилейна I, II и III и пшеница «Карнобатска ранозреима», които дават по-високи добиви и притежават по-качествено зърно от разпространените досега сортове.

Новите сортове ечемиди 1241 и 1337, като по-продуктивни и устойчиви на студ, заляха за кратко време кооперативните блокове.

Значителен успех отбеляза научно-изследователската работа с царевичата. Излъчени са междусортови хибриди, като Ч-96ХА-26, които дават от 50 до 80 кг повече зърно на декар в сравнение с местните царевичи.

Новият сорт твърда пшеница № 788 надвишава по добив разпространените досега твърди пшеници с 10-15%.

По стопански и технологически качества новите сортове памуци 1017, 2362 и 2367 показваха значителни предимства пред досегашните сортове. Те дават от 10 до 20% повече влакно на декар, притежават по-едра кутийка, по-висок рандеман и по-качествено влакно.

Новите хетерозисни хибридни сортове домати № 10 х Бизон и № 10 х Руджерс, върху които е изградено нашето ранно и консервно доматено производство, обезпечават ежегодно значителна валута на народното стопанство и суровина за консервната ни промишленост.

Създадени са нови сортове тютюн, мак, лен, дини, зеленчуци, многогодишни треви и др. които по продуктивност и качество на производството надвишават разпространените досега сортове.

Значителни успехи отбелязаха научно-изследователските учреждения към Министерството на земеделието по разработване на агротехниката за високи добиви от културите, както и в борбата с болестите и неприятелите по растенията. Чрез посещения на научните работници в ТКЗС, курсове, кръжоци, срещи, печата и радиото тия постижения се правят достояние на нашите кооператори и трудещи се от ДЗС.

Нашите институти по животновъдство създадоха нова кокоша порода, която има по-високо живо тегло и по-висока носливост от местната кокошка. Развита е широка научна работа по създаването на тълкурупо овцевъдство на нова говежда порода, както и по силажирането на отпадъчните материали в селското стопанство.

Трябва обаче да се отбележи, че за темповете, с които се развива нашето селско стопанство, постиженията на научно-изследователските, особено на животновъдните учреждения са не достатъчни.

Освен това научните работници към Министерството на земеделието, поради все още недостатъчните връзки с ТКЗС и ДЗС, с недостатъчна упоритост разгарят пламъка сред кооператорите за най-пълно внедряване постиженията на агрономическата наука и увеличаване на производството.

За по-нататъшното развитие на селското стопанство, за подобряване на благосъстоянието на трудещите се у нас партийните и правителствените постановления от 1953 г. и началото на 1954 г. поставиха нови, все по-важни и срочни задачи за решаване от нашите растениевъдни и животновъдни институти.

Научните работници от селскостопанските научно-изследователски учреждения се вече залавят с необходимата упоритост за решаване на поставените задачи. На отчетните сесии на научните съвети на институти, които се масово посещават от производственици, тези задачи се включват в техните научни планове за 1954 г.

Селскостопанските научни работници у нас се занимават не с броене на хромозоми и мухи, не с генетиката на човека и «пренаселеността», за да се оправдаят «научно» войните и грабежите на империалистите, както това правят учените от капиталистическите страни. На фалшивите изводи на продалите се буржоазни учени за намаляване на раждаемостта и изстребване на част от населението, като предпоставка за благоденствие, нашите учени агробиолози отговарят с мирен, творчески труд за решаване на практически задачи на нашето земеделие, за изхранване на повече хора, отколкото нашата Република има сега.

В името на мирното творческо развитие на нашата Родина ще гласувам бюджета за 1954 г., който обезпечава смели стъпки към подобряване на благосъстоянието на трудещите се у нас.

Ще гласувам бюджета за 1954 г., защото той обезпечава бърз подем на селското стопанство и отговаря на най-често поставяното поръчение от избирателите в моя район — за неговото бързо механизизиране.

Ще гласувам бюджета, който се предлага, в името на по-нататъшния разцвет на нашата наука. (Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Повече записани народни представители да се изкажат по законопроекта за бюджета няма.

Съгласно правилника има думата министърът на финансите др. Кирил Лазаров за заключително изказване.

Министър Кирил Лазаров: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Разискванията по законопроекта на бюджета на държавата за 1954 г. завършиха. Изказаха се

много народни представители. Това е напълно понятно, защото бюджетът на държавата е един от най-важните въпроси, които разглежда и одобрява Народното събрание.

Всички оратори показаха с неопровержими факти и данни, че следваната от правителството финансова и бюджетна политика е правилна, истинска народна политика. Пълното съгласие, което изявиха народните представители с внесенния от Министерския съвет проект на бюджета за 1954 г., е манифестация на единството, което съществува между Народното събрание и правителството по вътрешната и външната политика на нашата страна.

Ораторите единодушно потвърдиха, че в бюджета на държавата за 1954 г., както и във всички бюджети през периода на Димитровската петилетка е отразена мирната и творческа политика на Комунистическата партия и народното правителство, осъществявана на вечната и нерушима дружба с великия Съветски съюз и сътрудничеството с народните демокрации, а така също на стремежа на нашия народ за икономически и културен обмен с всички народи.

Всички ние сме единодушни по това, че бюджетът на Народната република България, в пълно отличие от бюджетите на капиталистическите страни, отговаря изцяло на интересите на трудещите се, защото огромната част от неговите разходи са насочени за осигуряване по-нататъшния подем на народното стопанство, за непрекъснатия разцвет на културата в нашата страна, за осъществяване главната задача на втората петилетка — рязко подобряване на материалното и културното благосъстояние на трудещите се. Ораторите от пограничните райони, наред с другите другари народни представители, особено силно подчертаха топлинните и големи грижи, които Комунистическата партия и народното правителство проявяват към населението от тези райони чрез отпускане на значителни средства за повишаване нивото на неговия живот.

В своите изказвания по отделните отрасли на народното стопанство и културата народните представители потвърдиха реалността на нашия бюджет, защото в основата му лежат големите постижения в областта на народното стопанство през годините на Димитровската петилетка, изпълнена в основни линии за четири години, и успешното изпълнение на държавния народностопански план за 1953 г., а също така решимостта на трудещите се за изпълнение и преизпълнение на народностопанския план за 1954 г. — втората година на новата петилетка.

Поради отразеното пълно единодушие във връзка с представения пред Народното събрание проектобюджет аз няма какво особено и да заключавам.

Другарки и другари народни представители! Ще кажа само следното.

Ние обсъдихме проекта на държавния бюджет за 1954 г. Сега предстои неговото окончателно одобрение от Народното събрание.

Сега — след гласуването на бюджета — нашата главна задача е да направим достояние този бюджет на всички трудещи се в страната да се разясни навсякъде по страната социалистическият характер на бюджета, насочен към все по-пълното задоволяване растящите нужди на народа, към увеличаване мощта на нашата Родина.

Наша задача е също така да работим, щото в центъра на вниманието на стопанските ръководители да стои постоянната задача за изпълнение и преизпълнение на нашите планове, за непрекъснатото повишаване производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията, за най-икономично разходване на средствата и материалите, за най-ефективно използване на машините и механизмите, за ускоряване обръщаемостта на средствата. Нашите стопански ръководители трябва ежедневно да се грижат за увеличаване на социалистическите натрупвания в народното стопанство, защото от изпълнението на тази задача ще зависи не само мобилизацията на милиардните средства по приходната част на бюджета и обезпечаване непрекъснатото финансиране на строителството, но и провеждане политиката на правителството за по-нататъшно снижаване цените на стоките за широко потребление.

Наша важна задача е да внедряваме навсякъде по страната голямо уважение към нашия лев, да се борим, щото режимът на най-строги икономии да стане закон в работата на всички предприятия, учреждения и организации и на техните ръководители. (Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Също за заключително изказване има думата председателят на бюджетарната комисия др. Димитър Попов.

Димитър Попов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Изказалите се по проектобюджета другари народни представители и министри единодушно подчертаха, че проектобюджетът на държавата за 1954 г. е напълно творчески, социалистически бюджет, осигуряващ финансирането на нашето по-нататъшно социалистическо строителство, бюджет, изразяващ мирните цели на нашето народно правителство.

Изказалите се другари не направиха предложения за изменение по бюджетопоекта, поради това бюджетарната коми-

сия поддържа своето предложение да бъде гласуван проектът на държавата за 1954 г. без изменение. (Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другари и другари народни представители! Пристъпваме към гласуване на проектобюджета.

Съгласно Правилника за вътрешния ред, Народното събрание е властно да реши как да се гласува проектобюджетът: текст по текст, групово или изцяло.

Бюрото на Народното събрание предлага, проектобюджетът за 1954 г. да се гласува член по член, текст по текст.

Има ли други предложения? — Няма.

Ще гласуваме. Ония другари народни представители, които са съгласни с проектобюджетът на Народната република България за 1954 г. да се гласува, член по член, моля да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Приема се.

Пристъпваме към гласуване на проектобюджета.

Моля докладчика на бюджетарната комисия Калю Калев да докладва проектобюджета.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

ЗАКОН

за бюджета на Народната република България за 1954 г.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания заглавие на законопроекта, моля да вдигнат ръка. Против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Събранието приема единодушно заглавието.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

«I

Чл. 1. Одобрява се бюджетът на Народната република България за 1954 г., както следва:

По приходите (с Държавното обществено осигуряване и Управлението на пенските) на сума 18 227 235 000 лв.

По разходите (с Държавното обществено осигуряване и Управлението на пенските) на сума 17 027 235 000 лв.

Превизиите на приходите над разходите на сума 1 200 000 000 лв.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания чл. 1 на законопроекта, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Никой не вдига ръка. Въздържали се? — Няма. Народното събрание приема с единодушие чл. 1 на законопроекта.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 2. За да се обезпечи по-бързо развитие на селското стопанство и да се увеличат селскостопанските продукти с оглед задоволяването нарасналите потребности на населението и необходимите суровини за промишлеността, увеличават се разходите за финансиране на селското стопанство за 1954 г. с 464 милиона лева в сравнение с 1953 г.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари, които са съгласни с чл. 2, както беше докладван, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? — Няма. Въздържали се? Обявявам чл. 2 за приет с единодушие.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 3. Намаляват се приходите на държавния бюджет за 1954 г. в сравнение с 1953 г. по данъка върху общия доход от трудово-кооперативните земеделски стопанства и членовете им със 75 милиона лева и местните данъци и такси с 25 милиона лева.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари, които са съгласни с чл. 3, както беше докладван, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Събранието приема с единодушие чл. 3.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 4. Утвърждават се в състава на разходната част на държавния бюджет за 1954 г. средства за изплащане на населението печалбите, погасяване на облигациите и лихвите по тях по вътрешните държавни заеми в размер на 65,4 милиона лева.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари, които са съгласни с докладвания чл. 4, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Събранието приема с единодушие и чл. 4.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 5. За по-пълно задоволяване социално-битовите нужди и повдигане културния уровень на населението увеличават се по бюджета за 1954 г. в сравнение с 1953 г. средствата, предназначени за финансиране на здравеопазването, просветата, науката, изкуството, културата, комуналното, жилищното и битовото строителство с 597,3 милиона лева.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания чл. 5, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Бюрото обявява, че Събранието приема чл. 5 с единодушие.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 6. Установява се обща сума на разходите на Държавното обществено осигуряване за 1954 г. в размер на 759 милиона лева, от които за пенсии на работниците и служителите — 378 милиона лева, за помощи и обезщетения при временна нетрудоспособност поради болест, майчинство, помощи за издръжка на деца и др. — 255 милиона лева, за почивни станции на работниците и служителите — 57 милиона лева, за профилакториуми, санаторно-курортно лечение и диетично хранене — 20 милиона лева и пр.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания чл. 6, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Бюрото обявява, че чл. 6 е приет с единодушие.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 7. Одобряват се в състава на държавния бюджет за 1954 г. средства в размер на 36 милиона лева специално за подобряване и поевтиняване храната в столовете на работниците и служителите при държавните учреждения и предприятия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания чл. 7, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Бюрото обявява, че чл. 7 е приет с единодушие.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

«II

Чл. 8. В съответствие с член 1 от настоящия закон одобрява се Републиканският бюджет за 1954 г., както следва:

По приходите на сума 15 563 053 000 лв.

По разходите на сума 13 595 514 000 лв.

Превизиите на приходите над разходите на сума 1 200 000 000 лв.

Субсидии в бюджетите на народните съвети 787 539 000 лв.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания чл. 8, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Събранието приема чл. 8 единодушно.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

Чл. 9. Одобряват се бюджетите на народните съвети за 1954 г., както следва:

О к р ъ г	По приходите и разходите	В това число отчислени от държавните данъци и приходи	Освен това претолени отстоява на бюджетни средства към 1. I. 1954 г.
1. Благоевградски	98 827 100	29 928 000	1 866 800
2. Бургаски	158 291 100	68 180 000	2 916 480
3. Врачански	201 607 600	83 020 000	3 865 000
4. Коларовградски	126 506 900	6 566 000	2 567 120
5. Плевенски	173 672 300	80 978 000	3 570 800
6. Пловдивски	280 839 900	150 846 000	5 762 560
7. Русенски	181 821 000	79 957 000	3 686 760
8. Софийски	243 392 900	108 038 000	4 731 800
9. Сталински	198 230 500	97 562 000	3 428 120
10. Старозагорски	199 961 200	93 992 000	4 142 640
11. Търновски	148 092 800	66 141 000	3 395 840
12. Хасковски	194 921 200	69 800 000	3 235 120
13. Град София	418 163 500	197 879 000	4 021 160

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с докладвания чл. 9 от бюджетопроекта, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? — Няма. Бюрото обявява чл. 9

за приет с единодушие от присъстващите народни представители.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

«Чл. 10. Установяват се за 1954 г. отчисления от данък върху оборота, данък върху общия доход и от вътрешен държавен заем по бюджетите на народните съвети в следните размери:

Проценти на отчисленията

О к р ъ г	От данък върху оборота	От данък върху общия доход	От вътрешен държавен заем
1. Благоевградски	10	65	75
2. Бургаски	10	60	75
3. Врачански	10	70	75
4. Коларовградски	10	70	75
5. Плевенски	8	65	75
6. Пловдивски	8	65	75
7. Русенски	9	65	75
8. Софийски	8	65	75
9. Сталински	10	70	75
10. Старозагорски	8	55	75
11. Търновски	6	50	75
12. Хасковски	8	65	75
13. Гр.л. София	4	40	75

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари, които са съгласни с докладвания чл. 10, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Ония, които се въздържат? Обявявам чл. 10 за приет с единодушие.

Докладчик Калю Калев: (Чете)

«Чл. 11. Одобрява се отчетът за изпълнението на единния бюджет на Народната република България за 1952 г., както следва:

По приходите:

Републикански бюджет 13 894 350 787 лв.
Местни бюджети 1 263 948 485 лв.
Държавно обществено осигуряване и Управление на пенсиите 628 714 591 лв.»

По разходите:

Републикански бюджет 11 838 851 553 лв.
Местни бюджети 1 859 894 953 лв.
Държавно обществено осигуряване и Управление на пенсиите 628 714 591 лв.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари, които са съгласни с докладвания чл. 11 от бюджетопоекта, моля да вдигнат ръка. Ония, които са против? Които се въздържат? Обявявам чл. 11 за приет от Народното събрание единодушно.

Другари народни представители! С това ние приехме окончателно бюджетопоекта на Народната република България за 1954 г.

Пристъпваме към разглеждане на следващата поставена на дневен ред за днес точка:

Създаване на Министерство на културата

Другари и другари народни представители! В Бюрото на Народното събрание е постъпило следното писмо от Министерския съвет: «Приложен, изпраща ви се законопроектът за създаване на Министерство на културата, одобрен с 22-ро постановление на Министерския съвет от 27 януари 1954 г., с молба да бъде внесен в Народното събрание за разглеждане и одобрение.»

Към него са представени и мотивите на този законопроект:

«Другари народни представители,

С оглед да се осигури по-добро ръководство на организациите, институтите и учрежденията за наука, изкуство и култура, по-голяма централизация в тяхната работа, а също така и за да се съкратят управленческите разходи, свързани с дейността на тези учреждения, моля Ви да обсъдите и приемете следното предложение за създаване на Министерство на културата:

Създава се Министерство на културата, което да обедини Комитета за наука, изкуство и култура, Комитета за кинематография, Комитета за радиоинформация, Главната дирекция на издателствата, полиграфическата промишленост и търговията с печатни произведения и Главното управление на трудовите резерви.

28 януари 1954 г.

В. Червенков.»

Пристъпваме към разглеждане на законопроекта.

Народното събрание само решава дали трябва да се прочете той или не. Бюрото предлага законопроектът да бъде прочетен от секретаря.

Ония другари народни представители, които са съгласни с предложението на Бюрото, моля да вдигнат ръка. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Събранието приема.

Има думата дежурният секретар д-р. Божин Якимов да прочете законопроекта.

Секретар Божин Якимов: (Чете)

«ЗАКОНОПРОЕКТ

за създаване на Министерство на културата

Член единствен. Създава се Министерство на културата, което да обедини Комитета за наука, изкуство и култура, Комитета за кинематография, Комитета за радиоинформация, Главната дирекция на издателствата, полиграфическата промишленост и търговията с печатни произведения и Главното управление на трудовите резерви.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата докладчикът на законодателната комисия д-р. Никола Джанков да прочете предложението на Законодателната комисия по законопроекта.

Докладчик Никола Джанков: (Чете)

«ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на законодателната комисия по законопроекта за създаване на Министерство на културата

Законодателната комисия предлага на Народното събрание да приеме горния законопроект така, както е предложен, без изменения.

Председател на законодателната комисия: В. Лозанов.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има ли някой народни представители, които желаят да вземат думата по законопроекта? — Няма.

Пристъпваме към гласуването на законопроекта.

Секретар Божин Якимов: (Чете)

«ЗАКОН

за създаване на Министерство на културата

Член единствен. Създава се Министерство на културата, което да обедини Комитета за наука, изкуство и култура, Комитета за кинематография, Комитета за радиоинформация, Главната дирекция на издателствата, полиграфическата промишленост и търговията с печатни произведения и Главното управление на трудовите резерви.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни с прочетения член единствен на законопроекта, моля да вдигнат ръка. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Приема се.

Обявявам член единствен от законопроекта за създаване на Министерство на културата, както се докладва от секретаря, за единодушно приет.

Другари народни представители! Постъпило е предложение от министър-председателя д-р. Вълко Червенков до Бюрото на Народното събрание със следното съдържание: (Чете)

«До председателя на Бюрото на Народното събрание,

Моля да доведете до знанието на народните представители следното мое предложение:

Предлагам Народното събрание да назначи за министър на новообразуваното Министерство на културата досегашния председател на Комитета за наука, изкуство и култура д-р. Рубен Леви.

4 февруари 1954 г.

Министър-председател на Народната република България:

В. Червенков.»

Министър-председател Вълко Червенков: Другарю председател, прочетохте неправилно името. Писал съм: «д-р. Рубен Аврамов (Леви)».

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Да. Така е писано. Има ли някой, който желае да вземе думата, за изгласване по това предложение? — Няма. Ще пристъпим към гласуване.

Ония другари народни представители, които са съгласни с това предложение на председателя на Министерския съвет д-р Вълчо Червенков за министър на новосъздаденото Министерство на културата да бъде избран д-р Рубен Аврамов (Леви), досегашен председател на Комитета за наука, изкуство и култура, моля, да вдигнат ръка.

Има ли някой против това предложение? — Няма. Има ли въздържали се? — Няма.

Обявявам предложението на д-р министър-председател за назначаване за министър на новосъздаденото Министерство на културата д-р Рубен Аврамов (Леви) за единодушно прието от присъстващите народни представители.

С това, другари народни представители, се изчерпва дневният ред на днешното заседание на Народното събрание. Заедно с това се завършва и работата на първа редовна сесия на Второ Народно събрание.

Бюрото на Народното събрание пожелава на народните представители, връщайки се сред избирателите си, да ги запознаят със законите, които се приеха на тази сесия, да им разяснят тяхната важност и значение за успехите на нашата страна по пътя на нейното социалистическо преустройство, с което ще се създаде у тях вяра и импулс за все по-голямо и по-голямо трудолюбие за постигане на тази задача.

С това, другари народни представители, обявявам първата редовна сесия на Второ Народно събрание за закрыта.

Подпредседател: Д-р ГЕОРГИ АТАНАСОВ

Секретари: { БОЖИН ЯКИМОВ
ВАНГЕЛ ДИМИТРОВ

Стенографи: { Г. ТРЪПЧЕВ
СТ. ХРИСТОВ